

הערת העורך

אחסאן אלתורג'מאן החל לכתוב את זיכרונותיו ביום ראשון 28 במרס 1915, והפסיק לפתע את הכתיבה מסיבות שיצוינו בהמשך, באוגוסט 1916. הוא כתב על גבי נייר לבן, בקולמוס טבול בדיו נוזלית שחורה. כתב היד משתנה מנאה לגרוע, ולעיתים הוא בלתי מובן בגלל מהירות הכתיבה. השפה היא שפה משכילית חדישה, המושפעת מסגנונו של ח'ליל אלסכאפיני בבית-הספר אלדוסֶתוריה, שם למד הכותב. היא נוטה לפשטות הביטוי ולוקה לעיתים בחוסר בהירות. בכתיבתו משובצות מילים בתורכית עות'מאנית, צרפתית ואנגלית. מן הטעויות המצויות ביומן ניכר כי הכותב לא ערך את הדברים, אלא רק מחק מילים ומשפטים שרצה להסתיר מעיני הקורא. שמרתי על שפת הכותב, לבר ממחיקת משפטים החוזרים על עצמם, קטיעה לפסקאות והוספת סימני פיסוק להקלת הקריאה. הוספתי הערות שוליים להבהרת הרקע התקופתי למאורעות ואישים הנזכרים ביומן.¹ כל הכותרות ניתנו על ידי, פרט לאלה שצויין לגביהן אחרת. פענוח הצופנים ביומן נעשה על ידי זכריא אחמד. אני מבקש לציין שעל דבר קיומו של יומנו של תורג'מאן למדתי מאזכור בנוגע ל"יומן

1 מידע נוסף לגבי חלק מהדמויות הנזכרות בספר יוכלו הקוראים למצוא בספרו של אחמד ח'ליל אלעקאד, מן הו? מן רג'אלאת פלסטין 1945-1946, יאפא: מכתב אלצחאפה ואלנשר, 1946; ובספרו של עאדל מנאע, אעלאם פלסטין פי אואח'ר אלעהר אלעת'מאני (1800-1918), אלקדס: ג'מעית אלדראסאת אלערביה, 1986.

של חייל" בספרו של עאדל מנאע משנת 1999.² אני מודה לח'דר סלאמה מספריית אלח'אלידיה שהעביר לי צילום של היומן מאגף AP בספרייה הלאומית. כמו כן אני מודה לאביגיל יעקבסון, שסייעה לי בהשגת חלקים מהיומן שלא היו ברשותי.

סלים תמארי

Adel Manna, *The History of Palestine in the Late Ottoman Period, 1700–1918*, Beirut: The Institute for Palestine Studies, 1999, p. 340, n. 71